

Silmätautien erikoislääkäreille**Taittovirhe- ja harmaakaihikirurgian sairausvakuutuskorvaukset**

Sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaan Kansaneläkelaitos (Kela) korvaa sairaanhoidosta aiheutuneita tarpeellisia kustannuksia siltä osin kuin hoito tarpeettomia kustannuksia välttämättä, vakuutetun terveydentilaa kuitenkin vaarantamatta, olisi tullut vakuutetulle maksamaan.

Kela muistuttaa, että yksityisesti toteutetun **taittovirhekirurgian** aiheuttamista kustannuksista maksetaan sairausvakuutuskorvauksia erikseen määriteltyjen kriteerien perusteella. Kriteerit on esitetty silmätautien erikoislääkäreille 26.10.2011 lähetetyssä tiedotteessa (liite 1). Korvattavuuden edellytykset ovat samat sarveiskalvo- ja mykiötoimenpiteissä. Taittovirhekirurgia ei kuulu suorakorvausmenettelyn piiriin. Asiakas hakee itse korvausta Kelasta. Tähän hän tarvitsee silmätautien erikoislääkärin lausunnon. Lausunnon perusteella Kelassa arvioidaan, täyttyvätkö korvauskriteerit. Lausunnosta tulee ilmetä riittävät tiedot tätä arviota varten.

Kaihikirurgia puolestaan kuuluu suorakorvausmenettelyn piiriin. Yksityisesti toteutetun kaihen kirurgisen hoidon sairausvakuutuskorvattavuuden lähtökohtana ovat erikoissairaanhoidossa noudatettavat kiirettömän hoidon perusteet (Yhtenäiset kiirettömän hoidon perusteet, Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2010:31, harmaakaihen kiireetön leikkaushoito, liite 2). Korvattavuuden perusteiden täyttymisen tulee aina olla todettavissa potilaasta tehdyistä sairauskertomusmerkinnöistä, joiden tulee olla riittävän yksityiskohtaiset.

Kela seuraa korvausmenettelyn ja korvausten perusteiden oikeellisuutta. Jos korvausmenettelyssä todetaan poikkeamia korvausperusteista tai viitteitä muista epäselvyyksistä, asia selvitetään ja virheelliseen toimintaan puututaan tarvittavin keinoin.

Kelaan tulleiden palautteiden perusteella korvausperusteiden käytössä on ollut epäiltävissä virheellisyyksiä. Kehotamme kiinnittämään erityistä huomiota taittovirhe- ja harmaakaihikirurgian korvausten hakemusmenettelyyn ja korvausperusteiden oikeaan käyttöön.

Heikki Palomäki

Miikka Rainiala

Asiantuntijalääkäri

Lakimies

SILMÄTAUTIEN ERIKOISLÄÄKÄREILLE**Taittovirhekirurgian korvaaminen sairausvakuutuksesta**

Taittovirheen vuoksi tehtävien leikkausten (CGD-alkuiset koodit) aiheuttamista kustannuksista korvataan sairausvakuutuksesta noudattaen erikseen määriteltyjä kriteereitä. Nämä perustuvat Kansaneläkelaitoksessa lakisääteisenä elimenä toimivan sosiaalilääketieteellisen neuvottelukunnan suosituksiin.

Korvaamisen edellytyksenä on seuraavien kahden ehdon (a ja b) täyttyminen samanaikaisesti:

a) vähintään -10.0 dioptrin likitaitteisuus, tai vähintään + 6.0 dioptrin kaukotaitteisuus, tai vähintään 3.0 dioptrin eritaitteisuus, tai vähintään 3.0 dioptrin hajataitteisuus

b) vakuutetulla on jokin sellainen sairaus tai vamma, joka estää sekä sanka- että piilolasien käytön.

Esteenä piilolasien käytölle voi olla esimerkiksi silmän krooninen tai toistuva infektio tai allerginen tila. Allergian yhteydessä tulee esittää kokeiluun perustuva näyttö piilolasien soveltumattomuudesta.

Taittovirheen vuoksi suoritettua sarveiskalvoleikkauksella aikaansaadun eritaitteisuuden korjaamisesta ei korvata sairausvakuutuksesta.

Silmän sisään taittovirheen korjaamiseksi asetettavien linssien tai kirkkaan mykiön poiston aiheuttamista toimenpidenkustannuksista korvataan vain, kun kyseessä on yllä merkittyjen dioptriarajojen mukainen suuriasteinen liki- tai kaukotaitteisuus. Sarveiskalvon sisäisen muovikaaren asettamisesta (toimenpide CGD40) korvataan vain, jos kyseessä on sarveiskalvonsiirron jälkitila tai sarveiskalvon kartiorappeuma.

Taittovirhekirurgia ei kuulu suorakorvauksen piiriin, joten asiakas hakee itse korvausta Kelan toimistosta. Korvauksen hakemiseksi asiakas tarvitsee selvityslomakkeen SV 120 lisäksi silmätautien erikoislääkärin laatiman lyhyen lausunnon, josta korvauksen edellytykset voidaan yksiselitteisesti todeta.

Jukka Harno
ma. etuuspäällikkö

Heikki Palomäki
asiantuntijalääkäri

Lisätietoja: Asiantuntijalääkäri Heikki Palomäki
Suunnittelija Mia Mustonen

sähköposti: heikki.palomaki@kela.fi
sähköposti: mia.mustonen@kela.fi

HARMAAKAIHIEN KIIREETÖN LEIKKAUSHOITO

Perusterveydenhuolto

- Kriteereitä käytetään sekä potilasta erikoissairaanhoidon lähettäessä että leikkauspäätöstä tehtäessä.

Lähetteessä edellytettävät tiedot

- Lähetteessä tulee olla tieto potilaan näöntarkkuudesta ja muista leikkaushoidon perusteista.
- On varmistettava, että potilaan näkövaikeudet eivät johdu puuttuvista tai sopimattomista silmälasista tai muusta silmätautiudesta kuin kaihasta.

Kiireettömän leikkaushoidon perusteet erikoissairaanhoidossa

Hoidon perusteena on harmaakaihasta johtuva näköhaitta, joka estää esim. ajokortin saamisen tai häiritsee lukemista. Leikkaushoidon aiheellisuus perustuu aina yksilölliseen arvioon. Kiireettömän leikkaushoidon edellytyksenä tulee olla vähintään yksi alla luetelluista tekijöistä:

- Näöntarkkuus potilaan paremmassa silmässä on parhaalla lasikorjauksella 0,5 tai heikompi.
- Jos paremman silmän näöntarkkuus on parempi kuin 0,5, heikomman silmän leikkauskriteerinä on näöntarkkuus 0,3 tai heikompi (parhaalla lasikorjauksella).
- Selviytyminen päivittäisistä toiminnoista on kaihen vuoksi muuten merkittävästi vaikeutunut.
- Ensimmäisen silmän leikkauksen jälkeen on syntynyt potilasta haittaava silmien eritaitteisuus (yli 2 dioptria).
- Potilaalla on kaihasta johtuva muu oleellinen haitta (esim. kaihi estää diabeetikon silmänpohjan laserhoidon).

Näiden perusteiden olemassaolosta huolimatta leikkausta ei kuitenkaan tehdä, jos siitä ei ole odotettavissa hyötyä potilaan liitännäissairaudet ja muut tekijät huomioiden.

Käypä hoito -suositus (aikuisiän harmaakaihi)

www.kaypahoito.fi

Työryhmä:

Anja Tuulonen, OYS, Eero Aarnisalo SatKS, Esko Aine TAYS, P Juhani Airaksinen OYS, Tero Kivelä HUS, Matti Kontkanen PKKS, Tapani Korhonen, KaKS, Pentti Koskela, LKS, Juha Kursu LPKS, Jaakko Leinonen VKS, Eeva Nikoskelainen, TYKS, Aila Pierides KPKS, Olavi Pärssinen KSKS, Markku Teräsvirta, KYS, Markku Rämö EKKS, Pertti Sippola EPKS, Raimo Uusitalo HUS, Marja-Liisa Vuori TYKS, Juha Välimäki PHKS

Yhteyshenkilö:

Anja Tuulonen ([anja.tuulonen\(at\)oulu.fi](mailto:anja.tuulonen(at)oulu.fi))